

**МЕТОДИЧНІ
ПІДХОДИ ДО
ОЦІНЮВАННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВ У
ЦИФРОВІЙ
ЕКОНОМІЦІ**

РОЗДОПЧЕНЮК В.М.,
аспірант четвертого року навчання
кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного господарства
та природокористування
(м. Рівне)

У статті досліджено проблему оцінювання економічної безпеки підприємств у контексті цифрової трансформації економіки. Розглянуто чинники, що зумовлюють необхідність удосконалення методичних підходів до діагностики рівня безпеки, зокрема вплив цифровізації бізнес-процесів на формування нових загроз і можливостей. Встановлено, що впровадження цифрових технологій сприяє підвищенню продуктивності й оптимізації витрат, проте, водночас зумовлює зростання ризиків кіберзлочинності, витоку даних і технологічних збоїв, які безпосередньо впливають на фінансову стійкість і конкурентоспроможність підприємств.

Проаналізовано індикаторний, функціонально-ресурсний та ризикоорієнтований підходи до оцінювання економічної безпеки підприємств. Досліджено сильні й слабкі сторони індикаторного підходу, що базується на фінансових коефіцієнтах, й обґрунтовано потребу його доповнення цифровими метриками. Представлено логічну схему функціонально-ресурсного підходу, яка уможливорює визначення ключових функціональних складників економічної безпеки і їхнього співвіднесення з ресурсним потенціалом підприємства. Узагальнено систему індикаторів для діагностики складників безпеки, до яких належать фінансові, інформаційні, кадрові, виробничі, інноваційні й екологічні показники, а також параметри стійкості до зовнішніх загроз.

Окрему увагу приділено ризикоорієнтованому підходу, що трансформує традиційні методики діагностики у площину ймовірностей і наслідків. Розглянуто положення міжнародного стандарту ISO 31000:2018, як бази інтеграції управління ризиками в корпоративне управління. Встановлено, що синтез індикаторного, функціонально-ресурсного й ризикоорієнтованого підходів створює основу для побудови інтегральних моделей оцінювання економічної безпеки.

Узагальнено, що запропонований діагностичний інструментарій забезпечує прозорість оцінки, дозволяє здійснювати стратегічний моніторинг й адаптацію підприємств до цифрових викликів. Отримані результати можуть бути використані для розробки інтегральних індексів, стратегій ризик-менеджменту й вдосконалення системи економічної безпеки.

Ключові слова: економічна безпека підприємства, цифрова економіка, індикаторний підхід, функціонально-ресурсний підхід, ризикоорієнтований підхід, діагностика, цифрові ризики.

Табл.: 2. Рис.: 1. Літ.: 12.

**METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ASSESSMENT OF
ENTERPRISES' ECONOMIC SECURITY
IN THE DIGITAL ECONOMY**

The problem of assessing the economic security of enterprises in the context of digital transformation of the economy is examined in the article. The factors that determine the need to improve methodological approaches to diagnostics are considered, in particular the impact of digitalization of business processes on the formation of new threats and opportunities. It is established that the introduction of digital technologies contributes to increasing productivity and optimizing costs, but at the same time causes the growth of risks of cybercrime, data leakage, and technological failures, which directly affect the financial stability and competitiveness of enterprises.

Three leading approaches to diagnostics of enterprises' economic security are analyzed: indicator-based, functional-resource, and risk-oriented. The strengths and weaknesses of the indicator approach, which is based on financial ratios, are explored, and the need to supplement it with digital metrics is substantiated. A logical scheme of the functional-resource approach is presented, which makes it possible to determine the key functional components of economic security and correlate them with the enterprise's resource potential. The system of the indicators for diagnosing security components is generalized, including financial, informational, human resource, production, innovative, and environmental indicators, as well as parameters of resilience to external threats.

Special attention is paid to the risk-oriented approach, which transforms traditional diagnostic methods into the dimension of probabilities and consequences. The provisions of the international standard ISO 31000:2018 are considered as a methodological basis for integrating risk management into corporate governance. It is established that the synthesis of the indicator-based, functional-resource, and risk-oriented approaches provides the foundation for building integral models for assessing the economic security of enterprises.

It is generalized that the proposed diagnostic toolkit ensures transparency of assessment, enables strategic monitoring and adaptation of enterprises to digital challenges. The obtained results can be used for the development of integral indices, risk management strategies, and the improvement of the enterprise economic security systems.

Keywords: enterprise economic security, digital economy, indicator-based approach, functional-resource approach, risk-oriented approach, diagnostics, digital risks.

Tabl.: 2. Fig.: 1. Ref.: 12.

Постановка проблеми. У сучасних умовах цифрової трансформації економіки питання забезпечення економічної безпеки підприємств постає як одне з ключових завдань їхнього стратегічного розвитку й довгострокової стійкості. Інтенсивне впровадження цифрових технологій у бізнес-процеси створює нові можливості для підвищення продуктивності праці, оптимізації витрат, диверсифікації каналів збуту й розширення присутності на глобальних ринках. Водночас цей процес зумовлює формування якісно нового спектра загроз, що охоплюють фінансову, інформаційну й організаційну сфери функціонування підприємства. Зокрема, цифровізація суттєво підвищує ризики кіберзлочинності, несанкціонованого доступу до комерційної інформації, витоку даних і технологічних збоїв, наслідки яких можуть проявлятися не лише

у вигляді безпосередніх фінансових втрат, а й у довгостроковому зниженні ділової репутації та конкурентоспроможності бізнесу.

Додатковим викликом стає зростаюча залежність підприємств від стану національної та глобальної цифрової інфраструктури, рівня кіберзахисту й інституційної готовності держави протидіяти викликам кіберпростору. В умовах поширення транскордонних цифрових потоків, глобалізації інформаційних ризиків і формування наднаціональних стандартів у сфері регулювання кібербезпеки вітчизняні суб'єкти господарювання вимушені пристосовуватися до нових правил функціонування, що підвищує складність управління економічною безпекою. Це обумовлює потребу в комплексній діагностиці рівня безпеки підприємства як основи ідентифікації критичних вразливостей, моніторингу ризиків і визначення меж його стійкості до трансформаційних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика економічної безпеки підприємств активно досліджується як вітчизняними, так і закордонними науковцями. Значна увага приділяється питанням діагностики й удосконалення інструментарію її оцінювання. Зокрема, у попередніх дослідженнях автора було зроблено акцент на ролі показників інноваційної діяльності у формуванні системи управління економічною безпекою підприємств, підкреслюючи їхнє значення для стратегічного моніторингу й підвищення стійкості бізнесу [1]. К. Лопатка та Ю. Шаранова розглядають економічну безпеку як багатогранну економічну категорію, узагальнюючи підходи до її трактування та окреслюючи ключові аспекти забезпечення [2]. У сучасних роботах О. Калініна, В. Гончар, О. Захарченка, О. Дарушина, М. Мальцева, П. Дацюка запропоновано комплексну методiku оцінювання економічної безпеки в умовах цифровізації інвестиційних процесів, яка поєднує фінансові, технологічні й ризикоорієнтовані параметри [3]. Подібні напрями розвивають А. Мілка, О. Артюх-Пасюта, Ж. Кононенко, систематизуючи методичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємств і наголошуючи на необхідності інтеграції індикаторного, функціонально-ресурсного й ризикоорієнтованого підходів [4].

Так, у межах сучасних теоретичних підходів, економічна безпека підприємства розглядається як багаторівнева система захищеності його економічних інтересів, ресурсного потенціалу й здатності до відтворення в умовах цифрової трансформації. Цифрова економіка формує нове інституційно-технологічне середовище, у якому змінюється природа ризиків і механізми створення безпеки, що підсилює взаємозалежність фінансових, інформаційних й організаційних складників функціонування підприємства. Це підтверджує наукову тенденцію до розроблення інтегрованих моделей діагностики, адаптованих до викликів цифрової трансформації.

Формулювання цілей статті. Метою статті є систематизація та критичне осмислення методичних підходів до оцінювання економічної безпеки підприємств у цифровій економіці, а також розроблення концептуальних засад комплексної діагностики, що поєднує індикаторний, функціонально-ресурсний та ризикоорієнтований підходи як основу для формування інтегральних

моделей моніторингу й управління економічною безпекою.

Виклад основного матеріалу. Для цілісного розуміння предмета дослідження доцільно узагальнити ключові методичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємств, що використовуються в сучасній науці. Зокрема, у межах дослідження розглянуто три взаємопов'язані підходи: індикаторний, який базується на системі кількісних показників; функціонально-ресурсний, що розкриває взаємозв'язок між складниками безпеки й потенціалом розвитку; і ризикоорієнтований, який враховує ймовірності й наслідки впливу ризиків. Узагальнена характеристика цих підходів подана у таблиці 1.

Таблиця 1

Методичні підходи до оцінювання економічної безпеки підприємства

Підхід	Сутність	Основні переваги	Обмеження / недоліки
Індикаторний	Базується на кількісному вимірюванні стану підприємства за допомогою системи показників, що характеризують фінансову, виробничу, інноваційну, інформаційну, кадрову й екологічну складові. Передбачає визначення порогових й еталонних значень, розрахунок коефіцієнтів, а також інтегральних індексів для оцінки рівня безпеки	Формалізованість, можливість статистичного моніторингу й порівняння у динаміці; універсальність для різних галузей; забезпечує кількісну основу для управлінських рішень і моделювання сценаріїв розвитку	Не враховує контекст цифрової трансформації; обмежено відображає вплив інформаційних і кіберризиків; вимагає значного обсягу достовірних статистичних даних
Функціонально-ресурсний	Ґрунтується на виокремленні ключових функціональних сфер безпеки (фінансової, виробничої, кадрової, інформаційної, інноваційної, екологічної) і їхнього взаємозв'язку з ресурсним потенціалом підприємства. Передбачає оцінку стійкості й ефективності використання ресурсів у забезпеченні кожної складової безпеки	Дає змогу визначити системні взаємозалежності між функціями управління та ресурсами; формує основу для стратегічного балансування пріоритетів розвитку; орієнтований на довгострокову стійкість і відтворення потенціалу підприємства	Складність кількісного вимірювання нефінансових параметрів; потреба у міждисциплінарному аналізі; обмежена можливість порівняння між підприємствами
Ризик-орієнтований	Орієнтований на виявлення, ідентифікацію та оцінювання ризиків, що впливають на стан економічної безпеки, з урахуванням імовірності настання події та тяжкості її наслідків. Використовує положення стандартів ISO 31000:2018 і практики корпоративного ризик-менеджменту	Забезпечує динамічність й адаптивність оцінювання; інтегрує ризики у процес стратегічного управління; дає змогу формувати ефективні профілі ризику й розробляти запобіжні заходи	Потребує високої кваліфікації експертів і достовірних даних для оцінки ймовірностей; складність кількісного зіставлення результатів; суб'єктивність експертних оцінок

Джерело: авторська розробка

Індикаторний підхід залишається основою діагностики економічної безпеки підприємств завдяки своїй формалізованості й можливості порівняння показників у часі, а також між суб'єктами господарювання. Він базується насамперед на фінансових коефіцієнтах: ліквідності, рентабельності, автономії, ефективності використання капіталу, що забезпечує науково обґрунтовану

основу для управлінського аналізу. Проте класична модель не враховує нові виклики цифрової трансформації: кіберризиків, якість інформаційних потоків, стійкість IT-інфраструктури тощо. У цьому контексті зростає потреба доповнення індикаторної системи цифровими й технологічними метриками. Сучасні дослідження пропонують інтеграцію традиційних фінансових показників із показниками кіберстійкості, індикаторами рівня цифрової зрілості, статусу автоматизації та здатності до інформаційного моніторингу [5, с. 80].

У цьому контексті сучасні дослідження пропонують глибшу, структуровану класифікацію цифрових ризиків, що є еволюційним продовженням індикаторного підходу. Особливо корисною є матриця ризиків цифрової трансформації («Digital Transformation Risk Matrix»), яка систематизує ризики за двома осями: їхню масштабність (від низької до високої) і ступінь контрольованості (від контрольованих до неконтрольованих), дозволяючи суб'єктам господарювання класифікувати ризики з урахуванням ймовірності виникнення та можливості ефективного реагування [6].

Ще одним перспективним напрямом розвитку діагностики економічної безпеки підприємств є формування інтегральних моделей, що поєднують кількісні фінансові параметри з якісними технологічними й інституційними індикаторами. У цьому контексті дедалі більшого поширення набувають складені індекси, що дозволяють оцінити рівень стійкості бізнесу до цифрових викликів на основі комплексного порівняння різних вимірів розвитку. Зокрема, Digital Economy and Society Index (DESI) Європейської комісії [7] відображає цифрову готовність країн за такими критеріями, як підключення (зв'язок), людський капітал, використання цифрових технологій бізнесом й інтеграція цифрових послуг у суспільне життя. IMD Digital Competitiveness Index (щорічне дослідження, яке проводить International Institute for Management Development, м. Лозанна, Швейцарія) [8] вимірює здатність країн адаптувати й упроваджувати цифрові технології, акцентуючи на знаннях, технологічних інфраструктурах і майбутній готовності. Global Innovation Index (GII) [9] оцінює інноваційний потенціал економік, зокрема науково-дослідні витрати, патентну активність, розвиток стартап-екосистем і фінансову підтримку інновацій. Водночас Global Competitiveness Index (GCI 4.0) Всесвітнього економічного форуму [10] охоплює ширший спектр індикаторів, зокрема інституційну спроможність, інфраструктурний розвиток, стабільність макроекономічного середовища, ринкову динаміку й інноваційні екосистеми.

У сучасних дослідженнях одним із провідних методологічних напрямів оцінювання економічної безпеки підприємств є функціонально-ресурсний підхід. Його базова ідея полягає у виокремленні ключових складників економічної безпеки за двома групами ознак:

1) функціональною роллю у системі забезпечення стійкості (фінансова, кадрова, виробнича, інформаційна, екологічна, інноваційно-технологічна безпека тощо);

2) характером використання та відтворення ресурсів, що визначають потенціал розвитку підприємства.

Для наочності логіка функціонально-ресурсного підходу може бути подана у вигляді схеми (рис. 1).

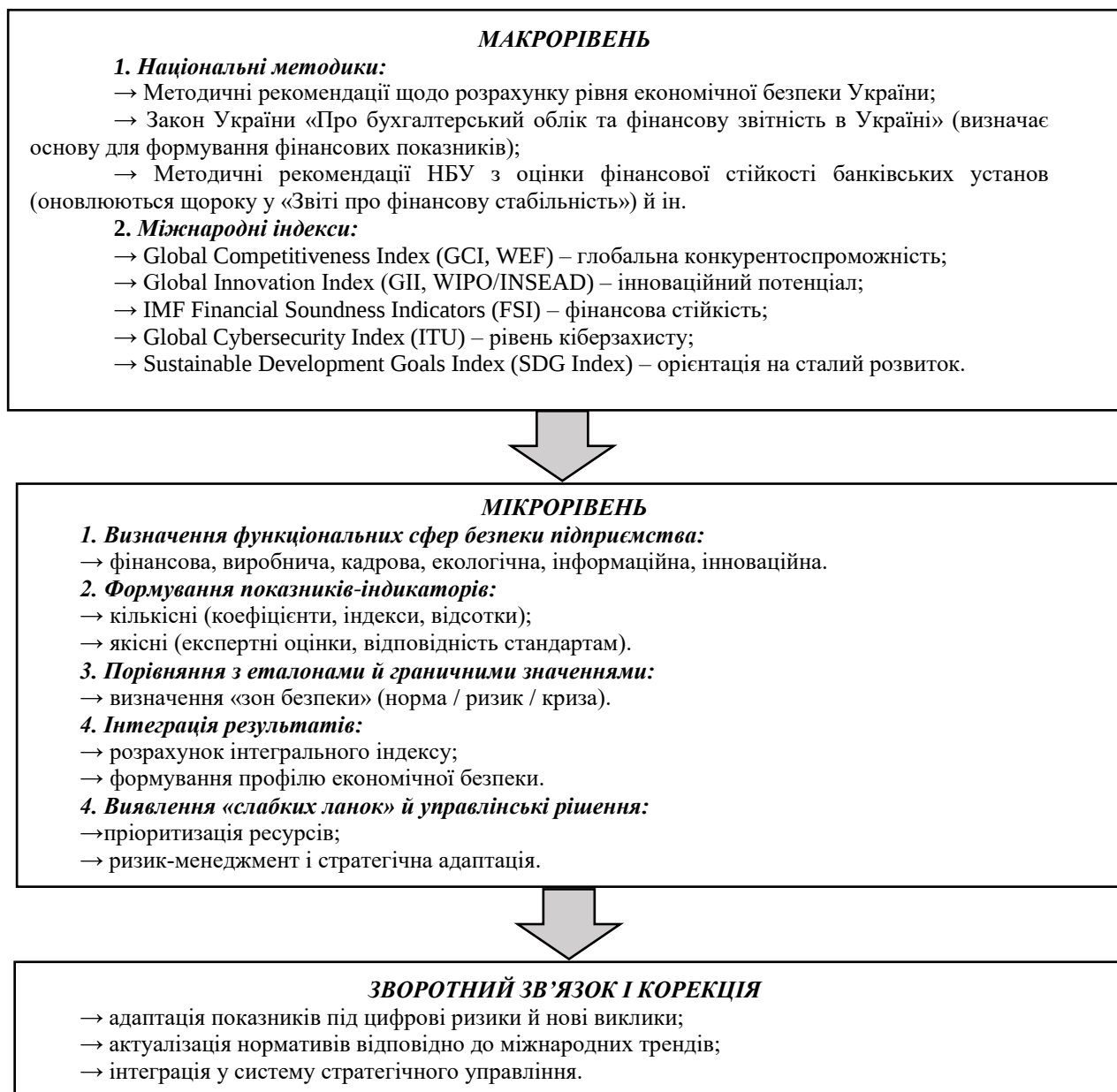

Рис. 1. Логічна схема функціонально-ресурсного підходу до оцінювання економічної безпеки підприємства

Джерело: авторська розробка

Ризикоорієнтований підхід трансформує традиційну діагностику економічної безпеки, переводячи її у площину ймовірностей і наслідків. Стандарт ISO 31000:2018 є ключовим інструментом у цьому контексті, оскільки він пропонує універсальні принципи, межі й процеси, що можуть бути інтегровані в систему корпоративного управління незалежно від галузі або масштабу організації [11; 12].

Головні частини ISO 31000 містять принципи, структуру й процес управління ризиками. Принципи встановлюють чи організація має сприймати ризик як інтегральну частину стратегічних рішень, що вимагає активної участі

керівництва, постійного поліпшення, адаптивності й використання найкращих даних. Процес ISO 31000 деталізує послідовні етапи: ідентифікація – аналіз – оцінювання – обробка – моніторинг – комунікація.

У вітчизняній науковій літературі дедалі більше наголошується на необхідності синтезу індикаторного, функціонально-ресурсного й ризикоорієнтованого підходів до оцінювання економічної безпеки підприємств, що дозволяє розширити діагностичний інструментарій від обліково-аналітичних процедур до стратегічного моніторингу.

Для системного аналізу рівня економічної безпеки підприємств доцільним є виокремлення її ключових складників і визначення відповідних індикаторів, які підлягають моніторингу й оцінюванню. Узагальнені результати подано у табл. 2.

Таблиця 2

**Складові економічної безпеки підприємства й система індикаторів
для їхньої діагностики**

Складова економічної безпеки	Приклади ключових індикаторів	Джерела даних
Фінансова	коефіцієнт поточної та швидкої ліквідності; коефіцієнт автономії; рентабельність активів (ROA), рентабельність власного капіталу (ROE); коефіцієнт покриття відсотків	Офіційна фінансова звітність підприємств (за НП(С)БО або МСФЗ); статистичні матеріали Державної служби статистики України; аналітичні огляди Національного банку України («Звіт про фінансову стабільність»)
Інформаційна	наявність сертифікованих систем управління інформаційною безпекою; частота інцидентів; середній час реагування; частка критично важливих ресурсів під захистом	Внутрішні документи підприємства (регламенти, політики безпеки); міжнародні стандарти інформаційної безпеки (ISO/IEC 27001:2022, ISO/IEC 27002:2022); результати зовнішніх аудитів; аналітичні звіти ІТ-асоціацій
Кадрова	коефіцієнт плинності кадрів; рівень забезпеченості ІТ-спеціалістами; витрати на підвищення кваліфікації; середня тривалість зайнятості	Дані кадрових служб підприємств; результати соціологічних опитувань працівників; офіційна статистика ДССУ («Зайнятість», «Оплата праці»); міжнародні індекси цифрових компетентностей (DESI, OECD Skills Outlook)
Виробнича (операційна)	коефіцієнт завантаження потужностей; втрати від збоїв у постачанні; тривалість відновлення виробництва після зупинок	Операційна й виробнича звітність підприємств; статистика ДССУ (розділ «Промисловість»); галузеві звіти й бенчмарки профільних асоціацій
Інноваційна	частка витрат на науково-дослідні й дослідно-конструкторські роботи; частка інноваційної продукції; кількість патентів; рівень цифровізації бізнес-процесів	Дані офіційної статистики; міжнародні індекси інноваційності (Global Innovation Index, WIPO); результати внутрішніх аудитів підприємств; наукові дослідження
Екологічна	кількість і сума штрафних санкцій; частота виявлених порушень; наявність програм екологічної модернізації.	Офіційні звіти контролюючих органів (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державна екологічна інспекція); внутрішня комплаєнс-звітність підприємств; аудиторські висновки щодо відповідності стандартам
Стійкість до зовнішніх загроз	тривалість відновлення операцій; диверсифікація ринків; наявність планів безперервності діяльності; участь у програмах державної підтримки	Аналітичні матеріали НБУ (макропруденційні ризики); міжнародні звіти ОЕСР з питань економічної стійкості; Стратегія економічної безпеки України до 2025 року; дані Світового банку про вплив зовнішніх шоків

Джерело: авторська розробка

Так, систематизація складників економічної безпеки підприємства й визначення відповідних індикаторів дозволяє забезпечити комплексну діагностику її рівня. Представлені у таблиці показники є об'єктивними й вимірюваними, що зумовлює можливість їхнього використання у практиці фінансового аналізу, кадрового й інформаційного моніторингу, а також у стратегічному плануванні. Особливої ваги набуває те, що більшість із запропонованих індикаторів можуть бути розраховані на основі відкритих джерел даних: фінансової звітності, складеної за національними (НП(С)БО) або міжнародними стандартами (МСФЗ), статистичних матеріалів державних органів і міжнародних індексів, що забезпечує прозорість, а також відтворюваність діагностичного інструментарію.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що забезпечення економічної безпеки підприємств у цифровій економіці потребує використання комплексу методичних підходів, які поєднують індикаторний, функціонально-ресурсний та ризикоорієнтований виміри. Їхній синтез формує основу для створення інтегрованих моделей оцінювання та моніторингу економічної безпеки підприємств, здатних урахувувати багатовимірність сучасних загроз і динаміку цифрової трансформації.

Розглянута логіка функціонально-ресурсного підходу створює можливість ідентифікації критичних вразливостей і визначення пріоритетних напрямів підвищення стійкості бізнесу. Запропонований діагностичний інструментарій ґрунтується на відкритих і відтворюваних даних, що підвищує прозорість аналізу й забезпечує можливість його адаптації до специфіки різних галузей економіки. Зокрема, він може бути ефективно застосований у промисловості, де цифровізація виробничих процесів формує нові ризики енергетичної та технологічної безпеки; у сфері послуг – для моніторингу інформаційних і кадрових ризиків; у фінансовому секторі – для підвищення стійкості до кіберзагроз і забезпечення надійності операцій; а також у транспортно-логістичній та енергетичній галузях, де цифрові системи управління безпосередньо впливають на стабільність бізнес-процесів підприємств.

Отримані результати мають практичне значення для розроблення та реалізації заходів ризик-менеджменту, удосконалення системи економічної безпеки й зміцнення конкурентоспроможності підприємств у динамічному цифровому середовищі. Практична реалізація принципів ризик-менеджменту у сфері економічної безпеки передбачає превентивне виявлення цифрових загроз, підвищення кіберстійкості бізнес-процесів, розроблення планів безперервності діяльності й використання систем моніторингу інформаційної безпеки. Це забезпечує адаптивність підприємств до нових викликів і підвищує ефективність управлінських рішень у цифровій економіці. Перспективи подальших досліджень пов'язані з кількісною оцінкою цифрових ризиків, створенням адаптивних моделей інтеграції міжнародних стандартів й апробацією запропонованих методичних підходів у практиці управління українських підприємств.

Список використаних джерел

1. Осадча О.О., Роздопченюк В.М. Оцінювання показників інноваційної діяльності підприємства та їх використання в системі управління економічною безпекою. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування (серія «Економічні науки»)*. 2023. Вип. 2 (102). С. 152–160. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve2202313>
2. Лопатка К.А., Шаранова Ю.Г. Економічна безпека як економічна категорія: огляд наукових публікацій. *Економічний простір*. 2019. № 148. С. 5–18.
3. Kalinin O., Honchar V., Zakharchenko O., Darushyn O., Maltsev M., Datsiuk P. A Comprehensive Methodology for Evaluating Economic Security in the Digitalization of Investment Processes. *Revista de Gestão Social e Ambiental*. 2024. Vol. 18. № 5. P. 1–30. DOI: <https://doi.org/10.24857/rgsa.v18n5-026> (дата звернення: 01.10.2025).
4. Milka A., Artyukh-Pasiuta O., Kononenko Zh. Methodological Approaches to Assessing the Level of Economic Security of the Enterprise. *Economics, Finance and Management Review*. 2023. Issue 4 (16). P. 20–30. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2023-4-20-30> (дата звернення: 01.10.2025).
5. Ткаченко Т. П., Гречко А. В. Узагальнення методичних підходів оцінювання економічної безпеки промислових підприємств. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 22. С. 79–82. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.22.2022.260154> (дата звернення: 01.10.2025).
6. Brosnan A., Manning E., Whelan A., Singh M., Padwalkar S., O'Brien J., Treacy S. The Digital Transformation Risk Matrix: A Tool for Assessing the Impact/Control Nature of Digital Transformation Risk. *Forty-Fifth International Conference on Information Systems*, Bangkok, Thailand, December 2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/384500478_The_Digital_Transformation_Risk_Matrix_A_Tool_for_Assessing_the_ImpactControl_Nature_of_Digital_Transformation_Risk (дата звернення: 01.10.2025).
7. European Commission. Digital Economy and Society Index (DESI) 2024. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi> (дата звернення: 01.10.2025).
8. IMD. World Digital Competitiveness Ranking 2024. URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/> (дата звернення: 01.10.2025).
9. Cornell University, INSEAD, WIPO. Global Innovation Index 2024. URL: <https://www.globalinnovationindex.org> (дата звернення: 01.10.2025).
10. World Economic Forum. Global Competitiveness Index (GCI) 4.0. Available via World Bank Data360 platform: WEF_GCI dataset. URL: https://data360.worldbank.org/en/dataset/WEF_GCI (дата звернення: 01.10.2025).
11. International Organization for Standardization (ISO). Risk management – Guidelines (ISO 31000:2018). Geneva: ISO, 2018. URL: <https://www.iso.org/standard/65694.html> (дата звернення: 01.10.2025).

12. ДСТУ ISO 31000:2018. Менеджмент ризиків. Принципи та настанови (ISO 31000:2018, IDT). Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2018. (інформаційна сторінка стандарту; статус «діючий»). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=80322 (дата звернення: 01.10.2025).

References

1. Osadcha, O. O., & Rozdopcheniuk, V. M. (2023). Otsiniuvannia pokaznykiv innovatsiinoi diialnosti pidpriemstva ta yikh vykorystannia v systemi upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu [Evaluation of enterprise innovation activity indicators and their use in the system of economic security management]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia (seriia «Ekonomichni nauky»)* – *Bulletin of the National University of Water Management and Environmental Management (Economic Sciences series)*, 2 (102), 152–160. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve2202313> [in Ukrainian].

2. Lopatka, K. A., & Sharanova, Yu. H. (2019). Ekonomichna bezpeka yak ekonomichna kategoriia: ohliad naukovykh publikatsii [Economic security as an economic category: a review of scientific publications]. *Ekonomichniy prostir – Economic Space*, 148, 5–18. [in Ukrainian].

3. Kalinin, O., Honchar, V., Zakharchenko, O., Darushyn, O., Maltsev, M., & Datsiuk, P. (2024). A Comprehensive Methodology for Evaluating Economic Security in the Digitalization of Investment Processes. *Revista de Gestão Social e Ambiental*, 18(5), 1–30. DOI: <https://doi.org/10.24857/rgsa.v18n5-026> [in English].

4. Milka, A., Artyukh-Pasiuta, O., & Kononenko, Zh. (2023). Methodological Approaches to Assessing the Level of Economic Security of the Enterprise. *Economics, Finance and Management Review*, 4 (16), 20–30. DOI: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2023-4-20-30> [in English].

5. Tkachenko, T. P., & Hrechko, A. V. (2022). Uzahalnennia metodychnykh pidkhodiv otsiniuvannia ekonomichnoi bezpeky promyslovykh pidpriemstv [Generalization of methodological approaches to assessing the economic security of industrial enterprises]. *Ekonomichniy visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy «Kyivskyi politekhnichnyi instytut» – Economic Bulletin of the National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»*, 22, 79–82. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.22.2022.260154> [in Ukrainian].

6. Brosnan, A., Manning, E., Whelan, A., Singh, M., Padwalkar, S., O'Brien, J., & Treacy, S. (2024, December). The Digital Transformation Risk Matrix: A Tool for Assessing the Impact/Control Nature of Digital Transformation Risk. *Forty-Fifth International Conference on Information Systems*, Bangkok, Thailand. *researchgate.net*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/384500478_The_Digital_Transformation_Risk_Matrix_A_Tool_for_Assessing_the_ImpactControl_Nature_of_Digital_Transformation_Risk [in English].

7. European Commission. (2024). Digital Economy and Society Index (DESI). *digital-strategy.ec.europa.eu*. Retrieved from: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi> [in English].

8. IMD. (2024). World Digital Competitiveness Ranking. *imd.org*. Retrieved

from: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/> [in English].

9. Cornell University, INSEAD, & WIPO. (2024). Global Innovation Index. globalinnovationindex.org. Retrieved from: <https://www.globalinnovationindex.org> [in English].

10. World Economic Forum. (2024). Global Competitiveness Index (GCI) 4.0. Available via World Bank Data360 platform: WEF_GCI dataset. data360.worldbank.org. Retrieved from: https://data360.worldbank.org/en/dataset/WEF_GCI [in English].

11. International Organization for Standardization (ISO). (2018). Risk management – Guidelines (ISO 31000:2018). Geneva: ISO. iso.org. Retrieved from: <https://www.iso.org/standard/65694.html> [in English].

12. DSTU ISO 31000:2018. (2018). Menedzhment ryzykiv. Pryntsypy ta nastanovy (ISO 31000:2018, IDT) [Risk management – Guidelines (ISO 31000:2018, IDT)]. Kyiv: DP «UkrNDNTs». online.budstandart.com. Retrieved from: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=80322 [in Ukrainian].

Відомості про автора

РОЗДОПЧЕНИУК Василь Миколайович – аспірант четвертого року навчання кафедри обліку і аудиту, Національний університет водного господарства та природокористування (33019, м. Рівне, вул. Приходька, 75, e-mail: v.m.rozdopcheniuk@nuwm.edu.ua).

ROZDOPCHENIUK Vasyi – Postgraduate Student of the Fourth Year of Study of the Department of Accounting and Audit, National University of Water and Environmental Engineering (33019, Rivne, 75 Prykhodka Str., e-mail: v.m.rozdopcheniuk@nuwm.edu.ua).

UDC 368.5:338.48

DOI: 10.37128/2411-4413-2025-2-6

**TOURISM RISKS
AND THEIR
INSURANCE**

POLOVA Olena,
*Doctor of Economics, Professor
of the Department of Business and Service Sector*

MARTSENIUK Olena,
*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Associate Professor of the Department
of Economics and Entrepreneurship*

RUDA Oksana,
*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
of the Department of Finance, Banking and Insurance,
Associate Professor of the Department of
Analysis and Audit,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)*